

מסמך נארה בנושא האותנטיות

מבוא

1. אנו, מומחים שהתכנסנו בנארה (יפאן), מבקשים לציין את הרוח הנדיבה והאומץ האינטלקטואלי של הרשויות היפניות, שהעניקו במועד הנכון פורום שבו נוכל לאתגר את החשיבה הקונבנציונאלית בתחום השימור, ולדון בדרכים ובאמצעים להרחיב את אופקינו ולתת כבוד גדול יותר לשונות בין תרבויות ומורשות בתחום השימור.
2. אנו גם מבקשים לציין את חשיבות מסגרת הדיון שנקבעה מתוך שאיפה של ועדת מורשת העולם ליישם מבחן של אותנטיות, באופן המעניק כבוד מלא לערכים החברתיים והתרבותיים של כל החברות בעת בחינת האיכות האוניברסאלית היוצאת מהכלל של נכסים המוצעים לרשימת מורשת העולם.
3. מסמך נארה בנושא האותנטיות נכתב ברוח אמנת ונציה (1964), מסתמך עליה ומעמיק אותה, וזאת לאור הרחבת תחום ההתייחסות והעניין במורשת תרבות בעולם בן זמננו.
4. בעולם הנחשף במידה גוברת והולכת לכוחות של גלובליזציה ויצירת הומוגניות, ובעולם שהחיפוש אחר זהות תרבותית נעשה לעתים באמצעות לאומנות תוקפנית ודיכוי תרבותם של מיעוטים, התרומה החיונית של שיקולי אותנטיות בתחום השימור היא בהבהרה והארה של הזיכרון הקיבוצי של האנושות.

מגוון תרבותי ומגוון מורשתי

5. מגוון תרבותי ומורשתי בעולמנו הוא מקור שאין לו תחליף לעושר רוחני ואינטלקטואלי לכלל האנושות. יש לקדם באופן פעיל את ההגנה והחיזוק של מגוון התרבויות והמורשות בעולמנו, כהיבט חיוני בהתפתחות האדם.
6. מגוון מורשת תרבות מעוגן בזמן ובמרחב, והוא מחייב מתן כבוד לתרבויות אחרות ולמערכת האמונות שלהן. במקרים שבהם קיים ניגוד בין ערכים תרבותיים, הכבוד למגוון התרבותי מחייב הכרה בלגיטימיות הערכים התרבותיים של כל הצדדים.
7. שורשיהן של כל התרבויות ושל כל החברות מתבטאים בדפוסים ואמצעים, מוחשיים ובלתי מוחשיים, אשר מהווים את מורשתם - ואת אלה יש לכבד.
8. חשוב להדגיש עיקרון בסיסי של אונסקו - מורשת התרבות של כל אחד היא מורשת התרבות של כולם. האחריות למורשת התרבות ולניהולה שייכת, בראש ובראשונה, לקהילה התרבותית אשר חוללה אותה, ולאחר מכן לתרבות אשר דואגת לה. עם זאת, נוסף לאחריות זו, הדבקות באמונות ובהסכמות בין-לאומיות שפותחו לשימור מורשת תרבות מחייבת גם לשקול את העקרונות ואת תחומי האחריות הנובעים מהן. האיזון בין הדרישות של מדינה מסוימת לבין אלה של תרבויות אחרות הוא בבחינת דבר רצוי לכל קהילה, ובלבד שאיזון זה לא יושג על חשבון ערכי היסוד של תרבותה.

ערכים ואותנטיות

9. שימור מורשת תרבות, על מכלול דפוסיה ותקופותיה ההיסטוריות, מעוגן בערכים המיוחסים למורשת. יכולתנו להבין ערכים אלה תלויה, חלקית, בדרגת האמינות והאמתות של מקורות המידע לגבי ערכים אלה. ידע והבנה של מקורות מידע אלה, בהתייחס למאפיינים המקוריים והמאוחרים יותר של מורשת התרבות ומשמעויותיהם, הם בבחינת דרישה בסיסית להערכת היבטי האותנטיות.
10. אותנטיות, לפי הנחות אלו שאושרו באמנת ונציה, היא גורם חיוני לאפיון ערכים. הבנת האותנטיות ממלאת תפקיד מרכזי בכל המחקרים המדעיים העוסקים במורשת תרבות ובתכנון, שימור ושחזור, וכן בנוהלי הרישום המשמשים את אמנת מורשת העולם ורשימות מצאי אחרות של מורשת תרבות.
11. כל שיפוט לגבי ערכים המיוחסים לנכסי תרבות, כמו גם לאמינות של מקורות המידע, עשויים להשתנות מתרבות לתרבות ואפילו בתוך אותה תרבות. לפיכך, אי-אפשר לבסס שיפוט של ערכים ושל אותנטיות על אמות מידה קבועות. אדרבה, מתן יחס של כבוד לכל התרבויות מחייב לשקול ולשפוט נכסי תרבות בהקשר התרבותי שאליו הם שייכים.
12. לפיכך, עניין בעל חשיבות ודחיפות עליונה הוא שבכל תרבות תינתן ההכרה לאופי הייחודי של ערכי המורשת ולאמינות ואמתות מקורות המידע העוסקים בהם.
13. לפי טבעה של מורשת התרבות, ההקשר התרבותי שלה והתפתחותה לאורך זמן, ניתן לייחס את שיפוט האותנטיות לערכם של מקורות מידע מגוונים. היבטים של מקורות אלה עשויים לכלול צורה ועיצוב, חומרים ותכנים, שימושים ותפקודים, מסורות וטכניקות, מיקום וסביבה, רוח ורגשות, ועוד גורמים פנימיים וחיצוניים. השימוש במקורות אלה מתיר דיון בממדים האמנותיים, ההיסטוריים, החברתיים והמדעיים של מורשת התרבות הנבחנת.

מסמך האותנטיות של נארה נוסח בידי 45 משתתפי ועידת נארה בנושא האותנטיות בהקשר לאמנת מורשת העולם, אשר התקיימה בנארה שביפן (6.11.1994), לפי הזמנת סוכנות התרבות של ממשלת יפן וממשל מחוז נארה. הסוכנות ארגנה את ועידת נארה בשיתוף פעולה עם אונסקו, ICCROM ו-ICOMOS.

הגרסה הסופית של מסמך נארה נערכה בידי הדוברים הכלליים של ועידת נארה, מר ריימונד למאיר (Lemaire) ומר הרב סטובל (Stovel).

(תרגום מאנגלית: אדר' גיורא סולר)